

Kohteliaisuus on hyvän käytöksen lähtökohta. Kohtelias ihminen on luonnollisella ja luontevalla tavalla tahdikas ja huomaavainen kaikkia kohtaan. Tapakulttuuri on sidoksissa kulttuuriin ja aikakauteen. Omat arvomme ohjaavat myös tapaamme toimia. Uskontokin voi säädellä tapakulttuuria – mm. ruokailua, pukeutumista tai juhlien viettoa. Tiedostamalla tapakulttuurin taustat, ymmärrämme ja kunnioitamme erilaisuutta ja toisiamme.

Valmistautuminen työhaastatteluun

- tutustu ennakolta työnantajaan ja mieti valmiiksi muutama kysymys yrityksestä
- varmista hakemasi tehtävän työnkuva, lue työhönhakuilmoitus vielä kertaalleen
- selvitä, jos mahdollista kuka tai ketkä haastattelevat sinua (nimi ja tehtävä)
- kerää todistuksesi siistiin kansioon
- lue vielä kertaalleen oma työhakemuksesi ja ansioluettelosi – etenkin, jos olet hakenut erilaisilla hakemuksilla useisiin työpaikkoihin samaan aikaan

Valmistaudu vastaamaan todennäköisiin kysymyksiin jo ennen haastattelua. Tällaisia ovat mm.

- kerro itsestäsi
- miksi olet työttömänä/vaihtamassa työpaikkaa
- kerro aikaisemmista työpaikoistasi
- miksi haet juuri meille
- vahvuutesi/heikkoutesi
- missä näet itsesi 2, 5, 10 vuoden päästä
- millaisia odotuksia sinulla on tästä työpaikasta
- miksi yrityksen tulisi palkata juuri sinut (valmistaudu perustelevaan)
- oletko hakenut muitakin paikkoja
- palkkatoivomuksesi

Ulkoasun huomioiminen

Pukeutuminen

- siistiä, oli tehtävä mikä tahansa – vaatteet oikean kokoisia ja mukavia päällä
- haettavan tehtävän mukaista
- jos haet työpaikkaa, jossa on mahdollista käydä etukäteen, käy katsomassa miten henkilökunta on pukeutunut
- mielellään yli- kuin alipukeutunut
- liiallinen erikoisuuden tavoittelu on aina riski

Pukeutumisen värit

Linkki artikkeliin ["Voiko vaatteiden värillä olla merkitystä työhaastattelussa?"](#)

Pyri välttämään haastattelevan yrityksen pahimpien kilpailijoiden värejä pukeutumisessasi - etenkin, jos ne ovat selkeästi tunnistettavissa ja kaikkien tiedossa.

Ulkoiseen olemukseen vaikuttavat myös

- ryhti
- raikas hengitys (valkosipuli, tupakka)
- tuoksut (tuoksuyliherkkyys, tuoksumuisti)
- kampausta (juurikasvu, hiuksia/hilsettä harteilla)
- sukat (miehillä liian lyhyet sukat, naisilla sukkahousujen silmäpako)
- kynnet (siistit kynnenaluset, kynsilakka)
- kengät (plankkaus)
- housujen prässit
- pullottavat puvun taskut (tavarat laukkuun tai salkkuun)
- puku auki/kiinni
- asusteet (mm. silmälasit)

Saapuminen työhaastatteluun

- selvitä ajoissa minne olet menossa ja miten sinne pääset ja kauanko matkaan tulee varata aikaa
- saavu sopivaan aikaan yrityksen tiloihin (ei kovin paljoa etuajassa, muttei myöhässäkään)
- sulje kännykkäsi
- esittele itsesi ja kerro miksi olet tullut (usein myös vastaanoton henkilökunnalta voidaan kysyä ensivaikutelmaa sinusta) – muista virallinen esittäytyminen
- pelkoon tai arkuuteen ei ole syytä, muttei turhaan tuttavallisuuteenkaan

Haastattelun kolme osaa

1. Alkujutustelu, jonka aikana pyritään vapauttamaan ilmapiiriä ja saamaan yleistä tietoa hakijan persoonallisuudesta

- a. kävele ryhdikkäästi sisään – sinut on kutsuttu paikalle
- b. rehti kädenpuristus (ei tiskirättiä, muttei myöskään pihtiotetta) ja silmiin katsominen
- c. esiinny ystävällisesti ja muista hymyillä
- d. luonteva ja hyvä katsekontakti haastattelijaan/ kaikkiin haastattelijoihin
- e. istu selkä suorana, mutta koeta kuitenkin pysyä rentona. Käsien liikuttelu puheen tehostajana laukaisee vartalon jännitystä, liiallinen heiluminen kuitenkin antaa sinusta hermostuneen vaikutelman
- f. älä nojaa kyynärpäillä pöytään
- g. puhu lämpimällä, rauhallisella ja hyväntuulisella äänellä
- h. artikuloi selvästi
- i. aloita teitittelyllä, etenkin jos haastattelijat/haastattelijat ovat sinua vanhempia
- j. älä arvostele entisiä työnantajiasi
- k. älä keskeytä haastattelijaa
- l. pidä todistuskopiot helposti saatavilla

2. Sopivuuden testaaminen – eli varsinaisen informaation saaminen

- a. varmista, että olet ymmärtänyt kysymyksen oikein – jos olet epävarma, kysy lisää
- b. ole täsmällinen vastauksissasi, älä jaarittele
- c. lyhyisiin kysymyksiin lyhyt vastaus, ei kuitenkaan pelkkä EI tai KYLLÄ
- d. syvällisiä kysymyksiä voit pohtia pidempään ja myös valaista vastauksiasi sopivin esimerkein

- e. ole rehellinen – aitous näkyy, älä kersku tai retostelee saavutuksillasi
- f. riittää, että kerrot työn kannalta itsestäsi ja osaamisestasi oleellisen
- g. epäasiallisiin kysymyksiin ei tarvitse vastata – älä kuitenkaan nolaa haastattelijaa

3. Lopetus – tarkentavat kysymykset sekä hakuprosessin etenemisestä sopiminen

- a. kiitä haastattelijaa/haastatteliijoita siitä, että sait tulla
- b. kysy jatkosta, miten hakuprosessi kohdallasi etenee
- c. muista kohtelias käytös kaikkia kohtaan, jotka tapaat poistuessasi
- d. tee itsellesi yhteenveto haastattelusta opiksi mahdollista seuraavaa kertaa varten
- e. jos et saa paikkaa, ole silti yhteydessä työnantajaan ja kerro, että olet kiinnostunut mahdollisista vastaavista paikoista jatkossa. Voit myös kysyä perusteluja sille, ettet tullut valituksi
- f. jos saat paikan, ilmoita muihin hakemisiisi paikkoihin, että olet saanut töitä ja hakemuksesi voi poistaa
- g. muista kiittää lähimpiäsi, jotka ovat auttaneet ja tukeneet työnhakuasi

Työpaikalla

- Jos siitä, kun olet vaihtanut työpaikkaa on kauan, voit ylläytyä miten erilaista työnteko ja työkuultuuri voivat olla entiseen, tuttuun ja turvalliseen työyhteisösi verrattuna. Eri sukupolviin kuuluvat ihmiset ovat kasvaneet erilaiseen yhteiskuntaan ja työelämään. Suhtautuminen työhön voi olla hyvinkin erilaista (välttämätön paha, homma jota voi vaihtaa tarpeen tullen, ammatti, ura, elämäntehtävä...)
- Suhtautuminen työkalveriin ja erilaiset tavat viestiä (toiminta- vs. ihmissuhdekeskeinen) voivat aiheuttaa väärinymmärryksiä. Useimmat ”törmäykset” syntyvät kun asioista ei osata tai uskalleta työyhteisössä puhua.

Pukeutuminen

- työpaikalla työtehtävien/työnkuvan tai työnantajan ohjeiden mukaan (työturvallisuus, hygienia, yrityksen imago)
- edustettaessa tilanteen mukaan (tilaisuuden luonne, kellonaika, maan tavat)
- erotetaan pukeutumisella arki ja juhla, muistetaan myös asusteet
- kun pukukoodi on annettu, noudatetaan sitä. Turo Tailorin [pukeutumisoppaasta](#) löytyy apu koodien tulkintaan ja oikean asukokonaisuuden valintaan. Pukukoodit annetaan aina miehen pukeutumisen mukaan.

Peruspöytätavat

- otetaan se mitä jaksetaan syödä (noutopöydässä käydään useampi kierros)
- ruokaliina laitetaan syliin
- pyyhittää suu ruokaliinan ennen juomista
- keskustellaan ruokailun aikana (syödään pieniä suupaloja)
- lopetettaessa ruokailuvälineet vierekkäin lautaselle varret kello viiden kohdalle